

Les opinions émises dans les publications de la Société sont propres à leurs auteurs. La Société n'en assume aucunement la responsabilité.

La reproduction, même par photocopies, des articles parus dans les publications de la Société est interdite.

GEDEPONEERD OVEREENKOMSTIG DE WETTELIJKE BEPALINGEN

De meningen welke in de publikaties van de Vereniging uiteengezet worden, zijn eigen aan hun auteurs en blijven onder hun verantwoordelijkheid.

Reproductie, zelfs door fotocopies, van artikels verschenen in de publikaties van de Vereniging, is verboden.

Edité par la Société royale belge d'Entomologie
Association sans but lucratif, fondée le 9 avril 1855
Siège social: rue Vautier 29, B-1040 Bruxelles

Uitgegeven door de Koninklijke Belgische Vereniging voor Entomologie
Vereniging zonder winstoogmerk, opgericht op 9 april 1855
Sociale zetel: Vautierstraat 29, B-1040 Brussel

Les publications de la Société sont financées avec le concours du Ministère de l'Éducation, de la recherche et de la formation de la Communauté française de Belgique, de la Fondation Universitaire de Belgique, de la Direction Générale de l'Enseignement, de la Formation et de la Recherche du Ministère de la Communauté française et de la Province du Brabant.

De publikaties van de Vereniging worden gefinancierd met de steun van het Ministerie van Onderwijs, de Universitaire Stichting van België en de provincie Brabant.

ISSN 0374 - 6038

* * *

Groupes de travail / Werkgroepen

Personnes à contacter / contactpersonen

Carabes/Loopkevers: Carabus	M. DUFRÈNE (U.C.L.)
Tiques/Teken	G. VAN IMPE (U.C.L.)
Odonata: Gomphus	Ph. GOFFART (U.C.L.) & A. ANSELIN (IRSNB)
Lepidoptera	Ch. VERSTRAETEN (Gbx) & M. BAGUETTE (U.C.L.)
Orthoptera: Saltabel	K. DECLER (Gent) & H. DEVRIESE (IRSNB)
Diptera	P. GROOTAERT (IRSNB)
Hymenoptera	C. THIRJON (Gbx)
Araignées/Spinnen: Arabel	L. BAERT (IRSNB)
Coleoptera	G. COULON (IRSNB)

Assemblée mensuelle du 6 mai 1992 Maandelijkse vergadering van 6 mei 1992

Communications / Mededelingen :

1. M. G. LHOST présente des coléoptères intéressants pour la faune belge.

Dromius fenestratus F. (Carabidae): 1 ex. trouvé à Dourbes (prov. Namur), le 20.IV.1992.

Orchesia fasciata ILLIG. (Melandryidae): 1 ex. capturé au même endroit et à la même date.

Tropideres (Enebreutes) sepicola F. (Antribidae): 2 ex. de Dourbes, 20.IV.1992; 3 ex. de Fagnolle (Prov. Namur), 3.V.1992 par battage de bois morts de chêne.

Je dois signaler que *Tetratoma ancora* F. (Melandryidae), présenté lors d'une séance mensuelle de l'an dernier, pullule cette année dans certains bois de chênes en Entre-Sambre-et-Meuse (région de Mariembourg) et dans la forêt d'Orval (Province du Luxembourg) sur bois attaqués par divers champignons (chênes et hêtres).

2. Dhr. K. DESENDER doet de volgende mededeling.

De loopkeverfauna van het Militair Domein te Lombardsijde (Coleoptera, Carabidae)

door Konjev DESENDER & LÉON BAERT

Departement Entomologie, K.B.I.N., Vautierstraat 29, B-1040 Brussel.

In het kader van een recent opgestart lange termijn onderzoeksproject naar de populatieschommelingen van enkele groepen van ongewervelden in de duinen, volgen we sinds enkele jaren een aantal loopkever-populaties in het Militair Domein te Lombardsijde (UTM: DS86). Reeds gedurende drie opeenvolgende jaren werden bemonsteringen in dit gebied verricht. De bemonsterde habitaten betreffen een transect van 5 stations gaande van zeereepduinen (gedomineerd door duinhelm) tot oude binnenduinen (met korte grazige vegetaties rijk aan mossen en korstmossen), een vochtige duinpanne (met ondermeer kruipwilg en parnassia) en de vegetatieloze

oever van een duinplas (met riet). Hierna geven we een overzicht van de reeds aangetroffen loopkeversoorten en lichten de faunistische bijzonderheden in het kort toe. De kwantitatieve gegevens (populatieschommelingen van verschillende soorten in relatie tot stabiliteit van de verschillende bemonsterde habitaten en in relatie tot meteorologische en microklimatologische verschillen) zullen in andere toekomstige bijdragen verwerkt worden.

Zoals uit tabel 1 is af te leiden werden reeds niet minder dan 87 verschillende soorten loopkevers in het gebied aangetroffen. Dit is bijzonder veel op een op het eerste zicht toch niet zo divers gebied. Daarenboven vinden we in de soortenlijst een opvallend groot aantal zeldzame tot zeer zeldzame soorten terug.

Tabel 1. Soortenlijst van loopkevers aangetroffen in het Militair Domein te Lombardsijde (1989-1992)

<i>Acupalpus dorsalis</i>	<i>Bembidion quadrimaculatum</i>	<i>Harpalus servus</i> (*)
<i>Acupalpus dubius</i>	<i>Bembidion unicolor</i>	<i>Harpalus tardus</i>
<i>Agonum fuliginosum</i>	<i>Bradycellus distinctus</i> (**)	<i>Harpalus vernalis</i> (**)
<i>Agonum marginatum</i>	<i>Bradycellus harpalinus</i>	<i>Leistus ferrugineus</i>
<i>Agonum muelleri</i>	<i>Bradycellus verbasci</i>	<i>Leistus fulvibarbis</i>
<i>Agonum obscurum</i>	<i>Brosicus cephalotes</i>	<i>Licinus depressus</i> (*)
<i>Amara aenea</i>	<i>Calathus ambiguus</i> (**)	<i>Loricera pilicornis</i>
<i>Amara anthobia</i>	<i>Calathus erratus</i>	<i>Masoreus wetterhali</i> (*)
<i>Amara apricaria</i>	<i>Calathus erythroderus</i>	<i>Metabletus foveatus</i>
<i>Amara aulica</i>	<i>Calathus fuscipes</i>	<i>Metabletus truncatellus</i>
<i>Amara bifrons</i>	<i>Calathus melanocephalus</i>	<i>Microlestes minutulus</i> (*)
<i>Amara communis</i>	<i>Calathus mollis</i> (*)	<i>Nebria brevicollis</i>
<i>Amara curta</i>	<i>Clivina fossor</i>	<i>Nebria salina</i>
<i>Amara eurynota</i> (**)	<i>Demetrias atricapillus</i>	<i>Notiophilus aquaticus</i>
<i>Amara familiaris</i>	<i>Demetrias monostigma</i> (*)	<i>Notiophilus biguttatus</i>
<i>Amara fulva</i>	<i>Dromius linearis</i>	<i>Notiophilus germiny</i> (*)
<i>Amara lucida</i> (*)	<i>Dromius melanocephalus</i>	<i>Notiophilus quadripunctatus</i> (*)
<i>Amara similata</i>	<i>Dromius notatus</i> (**)	<i>Notiophilus substriatus</i>
<i>Amara spreta</i>	<i>Dyschirius angustatus</i> (**)	<i>Panagaeus bipustulatus</i>
<i>Amara tibialis</i> (*)	<i>Dyschirius globosus</i>	<i>Pterostichus melanarius</i>
<i>Badister bipustulatus</i>	<i>Dyschirius luedersi</i>	<i>Pterostichus minor</i>
<i>Badister sodalis</i>	<i>Dyschirius politus</i> (*)	<i>Pterostichus nigrita</i>
<i>Bembidion articulatum</i>	<i>Dyschirius thoracicus</i>	<i>Pterostichus strenuus</i>
<i>Bembidion assimile</i>	<i>Elaphrus riparius</i>	<i>Pterostichus vernalis</i>
<i>Bembidion iricolor</i> (*)	<i>Harpalus aeneus</i>	<i>Stenolophus mixtus</i>
<i>Bembidion lunulatum</i>	<i>Harpalus anxius</i>	<i>Stenolophus teutonius</i>
<i>Bembidion minimum</i> (*)	<i>Harpalus attenuatus</i> (*)	<i>Trechus micros</i>
<i>Bembidion obtusum</i>	<i>Harpalus rubripes</i> (*)	<i>Trechus obtusus</i>
<i>Bembidion properans</i>	<i>Harpalus rufipes</i>	<i>Trechus quadristriatus</i>

Ruim 15 soorten (gemarkeerd met een asteriks) zijn zeldzaam en faunistisch interessant (van hooguit een 20tal UTM 10km-hokken in ons land bekend). De meeste van deze soorten zijn beperkt in hun voorkomen tot de kustduinen, kalkhellingen in het uiterste Zuiden van ons land en binnenduinen in de Kempen. *Bembidion minimum* en *B. iricolor* zijn schorsorren die zonder twijfel toevallig vanuit de nabijgelegen IJzermondingschorsoren in deze duinen zijn terechtgekomen. Van deze soorten is inderdaad bekend dat ze goed kunnen vliegen.

Naast deze 15 zeldzame soorten, dienen er echter nog 5 buitenbeentjes te worden vermeld: *Amara eurynota* werd in ons land wel reeds in ruim 40 UTM hokken vastgesteld, vooral op droge kalkrijke graslanden, maar is de laatste decennia bijzonder zeldzaam geworden (nog amper van 7 UTM hokken gemeld na 1950). *Bradycellus distinctus* is zeer zeldzaam, beperkt tot de kuststreek en enkel te vinden in de jonge stadia van natte duinpannen, wanneer de vegetatiebedekking nog eerder gering is: in totaal is de soort in slechts 7 hokken teruggevonden. *Calathus ambiguus* is eveneens het vermelden waard: deze soort werd reeds in 72 UTM hokken aangetroffen maar vertoont de laatste decennia een spectaculaire terugval. Nog slechts 9 waarnemingen zijn bekend sinds 1950, alle afkomstig van droge schrale graslanden. *Dyschirius angustatus* is amper van 13 UTM hokken in ons land bekend en wordt steeds teruggevonden op open zandgrond, in casu tussen duinhelmvegetaties, maar dan vrijwel uitsluitend langs de zee- en roepduinen en vooral op de meer vochtige zeewaarts-gerichte helling. *Dromius notatus* is eveneens beperkt in zijn voorkomen tot kustduinen (9 UTM hokken) waar de soort vooral te vinden is tussen detritus en duinhelm van de zeereepduinen. Tenslotte verdient *Harpalus vernalis* een zeer bijzondere vermelding: hoewel we reeds veel duingebieden langs onze kust bemonsterd hebben op hun loopkeverfauna, betreft dit gebied het eerste waarbinnen we vrij grote populaties van deze zeer zeldzame soort aantreffen. Sedert 1950 is deze soort van amper twee andere plaatsen langs onze kust bekend (met amper 1, resp. 2 ex. !). In het Domein te Lombardsijde wordt de soort vooral aangetroffen in de korte duingraslanden met mos- en korstmossvegetatie die juist achter de zeereepduinen gelegen zijn. Misschien zijn de onmiddellijke nabijheid van de zee (hogere vochtigheidsgraad) alsmede het vrijwel ontbreken van verstoring door overbetreding of recreatie belangrijke bijkomende factoren die de habitatkeuze van deze soort mee kunnen verklaren: er zijn immers bijzonder weinig plaatsen langs onze kust waar de overgang van helm- zeereepduin naar kortgrazig duingrasland met korstmossen over zo een korte afstand plaatsgrijpt en waar tevens de recreatiedruk zo laag of zelfs onbestaand is. In ieder geval is dit een loopkeversoort die we indien mogelijk nog meer in detail zullen bestuderen in de toekomst.

Samenvattend kunnen we besluiten dat zonder twijfel dit gebied een bijzonder soortenrijke en vooral zeer speciale loopkeverfauna herbergt met een indrukwekkende lijst van zeldzame tot zeer zeldzame soorten. Verdere bescherming van het gebied samen met het verder vermijden van veel be-

treding en recreatie zijn dan ook de voor de hand liggende beheersmaatregelen die zich opdringen.

Dankwoord

Hierbij willen we in het bijzonder Rudy CLAUS bedanken voor zijn niet-aflatende hulp bij onze bemonsteringen. Tevens zijn wij de militaire overheden (in het bijzonder de Korpsoverste) erkentelijk voor hun toelating om onderzoek in het Militair Kamp van Lombardsijde te verrichten.

<p style="text-align: center;">Assemblée mensuelle du 3 juin 1992 Maandelijks vergadering van 3 juni 1992</p>

Admissions / Toelatingen :

M. Thierry NEEF, rue Edith Cavell 103A, 1180 Bruxelles, est présenté par MM. G. COULON et P. GROOTAERT en tant que membre associé, et s'intéresse aux Buprestidae.

Communications / Mededelingen :

1. M. G. LHOST présente des coléoptères intéressants pour la faune belge, capturés à Dourbes (province de Namur).

Abdera (Carida) flexuosa PAYK. (Melandryidae): 12 ex. sur branches mortes de chêne recouvertes de polyporées, les 16 et 30.V.1992.

Abdera (Carida) affinis PAYK. (Melandryidae): 1 ex. comme ci-dessus, le 30.V.1992.

Synchita humeralis F. (Colydiidae): 1 ex. par battage de bois mort de chêne, le 30.V.1992.

Xyletinus ater PANZ. (Anobiidae): 1 ex. sur *Carduus* desséché, le 30.V.1992.

Acalles roboris CURT. (Curculionidae): 4 ex. par battage de rameaux secs de chêne, 30.V.1992.

Acalles lemur GERM. (Curculionidae): 2 ex. par battage de rameaux secs de chêne, 30.V.1992.

2. M. R. DELEDICQUE présente quelques coléoptères capturés à Peutie (province du Brabant) le 15.V.1992, dans un parc privé non entretenu.

Anaglyptus mysticus L. (Cerambycidae): 2 ex. (coll. DELEDICQUE).

Pogonocherus hispidus L. (Cerambycidae): 2 ex. (coll. DELEDICQUE).

Ischnomera cyanea F. (Oedemeridae): 2 ex. (coll. DELEDICQUE).

3. M. P. DESSART présente la communication suivante.